0269-0274- SS Felix I - Decreta ad Paternum Episcopum

O93, f. 25ra; N442, f. 55rb; V630, f. 57va; I83, f. 120ra; VD38, f. 113va; SG670, p. 236; P9629, f. 31v

INCIPIUNT[1] [2] DECRETA FELICIS PAPAE.

Carissimo atque dilectissimo Paterno coepiscopo Felix episcopus in domino salutem.

Gaudere me plurimum et exultare in domino dilectionis tuae scripta fecerunt, quibus <I83, f. 120rb> evidenter[3] ostenditur, quantum catholicam diligis fidem et quantum <V630, f. 57vb> hereticum[4] detestaris[5] errorem.

Heresis[6] quippe <VD38, f. 113vb> est nimis impia et evangelicae veritatis inimica, quae non portionem aliquam laedere[7], sed ipsa christianae religionis[8] conatur fundamenta convellere. Quoscumque[9] enim[10] serpit[11] [12] [13] ad se, non solum in[14] hoc vitium, sed multa[15] in alia vitia ruere[16] [17] facit, et[18] ipsi[19] suaden<SG670, p. 236a>te[20] antiquo hoste non solum persecutores[21] ecclesiae, sed etiam sacerdotum eius fiunt[22]. Una igitur[23] mente[24] corrigere curemus et insequamur tales[25] et ab hoste suo ecclesiam eiusque fideles et sacerdotes domini nitamur[26] liberare. Praestabit[27] vires omnipotens redemptor noster caritati[28] atque iustitiae. Praestabit[29] nobis[30] longe a se positis unitatem[31] spiritus sui ipse, cuius artificio[32] quasi <P9629, f. 32r> in arce modum quattuor mundi[33] constructa[34] [35] lateribus atque imputribilium lignorum compage[36] [37] et bitumine[38] caritatis adstricta[39] nullius adversitate[40] spiritus[41], nullius venien<I83, f. 120va>tis extrinsecus tumore[42] fluctus perturbetur ecclesia. Sed quemadmodum illius gubernante[43] gratia[44] petendum[45] est, ut nulla nos superveniens exterius unda conturbet, <VD38, f. 114ra> ita ex totis orandum est visceri<SG670, p. 237a>bus, frater carissime, ut suae providentiae dextera cumulum[46] sentinae[47] [48] nobis interioris exhauriat[49]. Adversarius quippe diabolus, qui contra humiles saeviens sicut leo rugiens circuit quaerens, quem devoret, non iam, ut cernimus, caulas circuit, sed ita valide[50] in quibusdam ecclesiae necessariis membris dentem figit, ut nulli sit dubium, quia, nisi unanimiter[51] favente domino cunctorum provida[52] pastorum turba concurrat, omne, quod absit, citius ovile[53] dilaniet[54].

Quapropter[55] detractores, qui[56] divina auctoritate eradicandi sunt, et fautores[57] [58] inimicorum[59] ab episcopali submovemus accu<N442, f. 55va>satione. Similiter, ne summorum[60] quispiam[61] minorum accusationibus impetatur[62] aut dispereat, neque[63] in re dubia certa iu<SG670, p. 237b>dicetur sententia, nec ullum iudicium, nisi ordinabiliter habitum[64], <I83, f. 120vb> teneatur.

Si quis super quibuslibet criminibus clericum pulsandum crediderit, in provincia, in qua consistit ille, qui pulsatur, suas exerat[65] [66] actiones, nec aestimet eum[67] accusator <VD38, f. 114rb> alibi aut longius pertrahendum ad iudicium. Ille[68] <V630, f. 58ra> vero, qui pulsatus fuerit, si iudices suspectos habuerit, liceat <O93, f. 25rb> appellare[69] primates.

Primates[70] quoque accusatum discutientes[71] episcopum[72] non ante sententiam proferant damnationis, quam apostolica freti[73] auctoritate aut reum[74] se ipsum[75] confiteatur[76] aut per innocentes et canonice examinatos[77] regulariter testes convincatur[78] [79].

Irritam[80] esse[81] iniustam episcoporum damnationem, idcirco a synodo[82] retractandam ita[83], ut oppressis[84] ab om<SG670, p. 238>nibus in[85] cunctis subveniatur[86] causis[87].

Caveant[88] iudices ecclesiae, ne absente eo, cuius causa ventilatur, sententiam proferant[89], quia irrita erit, quippe[90] et rationem[91] pro actione[92] in praesentia fratrum dabunt.

Proditorum[93] vero nec calumnia[94] nec vox audiatur. Nemo enim debitorem amplius potest[95] cognoscere quam ille[96], qui iniuriam[97] eiusque[98] sustinuit nequitiam.

Omnes[99] ergo, qui in Christo volunt pie[100] vivere, <I83, f. 121ra> necesse est, ut ab impiis et dissimilibus patiantur opprobria[101] et dispiciantur[102] tamquam stulti et insani[103], qui praesentia bona perdunt[104], ut[105] invisibilia et futura acquirant. Despectio[106] tamen et irrisio <VD38, f. 114v> talium in ipsos[107] retorquebitur, qui ipsos infestant, quia et abundantia eorum in egestatem[108] et superbia <SG670, p. 238b> transibit in confusionem[109]. Et quicquid iustis[110] adversitatum vel malorum irrogatur, non est poena criminis, sed virtutis examen[111]. Et sicut aurum[112], quanto plus excoquitur[113], tanto melius efficitur, sic iustus[114], quanto plus tribulatur, si ipsam tribulationem patienter[115] portaverit, tanto purior et deo clarior redditur. Unde ipsa[116] per se veritas dicit[117]: Beati, qui persecutionem patiuntur[118] propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum. De talibus et per Isaiam prophetam[119] loquitur dicens: Audite verbum domini, qui tremitis[120] [121] ad verbum eius. Dixerunt[122] fratres vestri odientes[123] vos et abicientes[124] propter nomen meum: Glorificetur dominus et videbimus in laetitia vestra, ipsi autem confundentur[125]. Vox populi de civitate, vox de templo, vox domini reddentis <N442, f. 55vb> retributi<SG670, p. 239a>onem <I83, f. 121rb> inimicis suis. Antequam parturiret[126], peperit, antequam veniret partus eius, peperit masculum. Quis audivit umquam tale et quis vidit huic simi<VD38, f. 114vb>le? Numquid parturiet terra in die una, aut parietur[127] gens[128] simul, quia[129] parturivit et peperit Sion filios suos? Numquid <V630, f. 58rb> ego, qui alios parere facio, ipse non pariam? dicit dominus. Si ego, qui generationem[130] ceteris tribuo, sterilis[131] ero? ait dominus deus tuus[132]. Laetamini cum Hierusalem et exultate in ea omnes, qui diligitis eam, gaudete cum ea[133] gaudio universi, qui lugetis[134] super eam, ut[135] sugatis et repleamini ab uberibus[136] consolationis[137] eius, ut mulgeatis et deliciis affluatis[138] ab omni moda[139] [140] gloria

eius, quia haec dicit dominus: Ecce ego declinabo super eam quasi fluvium pacis et quasi torrentem inun<SG670, p. 239b>dantem gloriam[141] gentium, quam sugetis[142] [143]. Ad[144] ubera <SG670, p. 241a> portabimini[145] et[146] super genua blandientur[147] vobis. Quomodo sicut[148] mater[149] blandiatur, ita ego consolabor vos, et in Israel[150] consolabimini. Videbitis et gaudebit cor vestrum, et ossa vestra qua<I83, f. 121va>si herba germinabunt, et cognoscetur[151] manus domini servis eius[152] et indignabitur[153] servis[154] suis[155], quia ecce dominus in igne veniet et quasi turbo[156] quadriga[157] eius reddere in indignatione furorem suum et increpationem[158] suam in[159] flamma[160] ignis. Quia in[161] igne dominus diiudicatur[162] et in gladio[163] suo ad omnem carnem[164], et multiplicabuntur interfecti a domino. Qui sanctificabantur[165] et mundos se putabant in hortis post unam[166] intrinsecus, qui comedebant carnem suillam et abomi<P9629, f. 32v>nationem et murem, simul consumentur[167] [168], dicit dominus. Ego autem opera eorum et cogitationes eorum venio[169], ut congregem cum omnibus gentibus et linguis, et venient et videbunt gloriam[170] meam, et ponam in eis signum. Et mittam[171] ex <SG670, p. 241b> eis, qui salvati fuerint[172], ad gentes in[173] mari, in Africa[174], in Lydia[175], tenentes sagittam[176], in Italiam et Graeciam, ad insulas[177] longe, ad eos, qui non audierunt[178] de me et non viderunt gloriam[179] meam, et annuntiabunt gloriam meam[180] gentibus et adducent[181] omnes fratres vestros de cunctis gentibus donum domino in equis et <I83, f. 121vb> in quadrigis et[182] in lecticis et in mulis et in carrucis ad montem sanctum meum Hierusalem, dicit dominus. Quomodo si inferant filii Israel manus[183] in[184] vase mundo in domum domini, et assumam ex eis in sacerdotes et in levitas[185], dicit dominus. Quia sicut caeli novi[186] <VD38, f. 115rb> et <O93, f. 25va> terra nova, quae ego facio stare coram me, dicit dominus, sic stabit[187] semen vestrum et nomen vestrum. Et erit mensis[188] ex mense[189] et sabbatum ex sabbato[190], veniet omnis caro, ut adoret coram facie[191] mea, <N442, f. 56ra> dicit dominus[192]. Egredientur[193] <V630, f. 58va> et videbunt cadavera[194] virorum[195], qui praevaricati[196] sunt in me, vermis[197] [198] eorum non morietur, et ignis eorum non exstinguetur et erunt usque ad satietatem[199] visionis[200] omni carni.

<SG670, p. 242a> Quid aliud detrahentes faciunt, nisi in pulverem[201] flant atque in oculos suos terram excitant? Et unde plus detractionis perflant, inde magis nihil veritatis vident. Tales tamen, frater[202] carissime, portandi sunt et corrigendi, quia caeci sunt et duces caecorum.

His, carissime, respondi breviter consultis tuis, quae te et omnes episcopos regulariter tenere mandamus. Tuam tamen, frater, monemus prudentiam, ut pro statu[203] ecclesiae[204] et sacerdotum[205] <I83, f. 122ra> eius pro[206] viribus elaborare[207] studeas, et ordinem sanctae Romanae et apostolicae ecclesiae per omnia teneas et violari[208] sanctorum decreta, ne permittas, sed omnes, quoscumque potueris, instruas, ut fructuosos manipulos domino[209] repraesentes. Vale.

Data VIIII Kal. Iun. Claudio[210] et Aureliano[211] vv.[212] cc. conss.

O93, f. 25va; N442, f. 56ra; V630, f. 58va; I83, f. 122ra; VD38, f. 115va; SG670, p. 242a; P9629, f. 32v

1 INCIPIUNT *fehlt I83; VD38*
2 *Überschrift*] EPISTOLA FELICIS PAPAE UT ACCUSATI PRIMUM AD PRIMATES DEINDE AD SEDEM APOSTOLICAM APPELLENT *SG670*
3 *am Rande* Manifeste *VD38*
4 hereticorum *N442*
5 detestaris *korr. aus* detestatur *V630*
6 haeresis *korr. aus* haereses *P9629;* Heresi *VD38*
7 *am Rande* Nocere corrumpere *VD38*
8 religio *I83*
9 Quoscumque] In Quoscumque *korr. aus* Quoscumque *SG670*
10 enim] enim hoc *korr. aus* enim *SG670*
11 *am Rande* Attrahit *VD38*
12 rapit *V630*
13 serpit ad se] serpit eos *korr. aus* serpit a se *SG670*
14 in *fehlt I83*
15 multa in] in multa *V630; SG670*
16 *am Rande* Cadere *VD38*
17 ruere *korr. aus* revere *SG670*
18 ut *korr. aus* et *SG670*
19 ipso *V630; N442*
20 *am Rande* Suggerente *VD38*
21 persecutores ecclesie *korr. aus* persecutores *P9629*
22 fiant *SG670*
23 igitur] igitur hoc *korr. aus* igitur *SG670*
24 mente *fehlt P9629*

25 tales *fehlt I83; VD38; SG670*
26 *am Rande* Studeamus conemur laboremus *VD38*
27 *am Rande* Dabit tribuit *VD38*
28 caritati *korr. aus* caritate *V630*
29 Praestabit] praestabit et *korr. aus* praestabit *SG670*
30 nos *I83*
31 *am Rande* Similitudinem *VD38*
32 artifitio *korr. aus* arfitio *VD38*
33 mundi *fehlt V630;* mundum *P9629*
34 *interlinear* scilicet ecclesia *SG670*
35 constructa *korr. aus* instructa *O93*
36 *am Rande* Coniunctione *VD38*
37 compagem *O93; I83*
38 *am Rande* Est enim bitumen terra valde tenax *I83*
39 adstricta] astricta ut *korr. aus* adstricta *V630*
40 adversitatem *I83*
41 ritus *SG670*
42 timore *I83; VD38; SG670*
43 gubernantem *O93*
44 gratia *korr. aus* gra *N442*
45 expetendum *SG670*
46 *am Rande* Augmentum *VD38*
47 *am Rande* Interioribus sentina dicitur inferior pars navis *VD38*
48 *am Rande* secreti erroris *VD38*
49 *am Rande* evacuatur destruatur *VD38*
50 valde *VD38; SG670*
51 *am Rande* Communiter pariter *VD38*
52 *am Rande* Sollicita *VD38*
53 ovile *fehlt SG670*
54 *am Rande* Dilaceret *VD38*
55 *am Rande* De non iudicandis episcopis *O93; am Rande* Detractores et fautrores inimicorum ab episcopali accusatione submovendos *V630; am Rande* Hi acusare nequeunt *P9629*
56 qui *fehlt I83*
57 *am Rande* Adiutores *VD38*
58 fautores *korr. aus* favores *V630*
59 iniquorum *I83; SG670*
60 *am Rande* Magnorum *VD38*
61 *am Rande* Aliquis *VD38*
62 *am Rande* gravetur affligatur *VD38*
63 *am Rande* De non damnandis episcopis sine romano pontifice *VD38*
64 *am Rande* factum celebratum *VD38*
65 *am Rande* peragat *VD38*
66 exigat *korr. aus* exegerat *SG670*
67 eum *fehlt N442*
68 Illi *N442*
69 appellare primates *korr. aus* appellare *O93*
70 *am Rande* De acusationibus episcoporum *P9629; am Rande* De non damnandis episcopis sine romano pontifice *N442*
71 discutientes *korr. aus* discutiens *SG670*
72 episcopum *korr. aus* episcoporum *SG670*
73 *am Rande* fulti sustentati *VD38*
74 reum *korr. aus* rerum *I83*
75 ipse *N442*
76 confiteat *O93*
77 *am Rande* Inquisitos *VD38*
78 *am Rande* Aliter censemus *VD38*
79 convincatur *korr. aus* convincantur *SG670*
80 Irritam] Irritam ergo *korr. aus* Irritam *SG670*
81 esse] esse et *VD38*
82 synodo] synodo decernimus *korr. aus* synodo *SG670*

83 ita *fehlt SG670*
84 *am Rande* Afflictis *VD38*
85 in cunctis *korr. aus* iniunctis *SG670*
86 *am Rande* Adiuvetur *VD38*
87 causis] causis Sed et *SG670*
88 Caveant] Caveamus nos *korr. aus* Caveamus *SG670*
89 proferamus *korr. aus* proferant *SG670*
90 quippe] qui poenam *korr. aus* qui poenę *V630;* qui pene *P9629*
91 ratione *P9629*
92 actionem *I83*
93 *am Rande* Traditorum *VD38*
94 *am Rande* Malis molestia accusatio *VD38*
95 potest cognoscere] cognoscere potest *I83*
96 illae *korr. aus* illa *P9629*
97 iniuriam] iniuriam eius *SG670*
98 eius *I83*
99 Omnis *VD38*
100 *am Rande* sancte religiose *VD38*
101 *am Rande* Iniurias Derisiones *VD38*
102 despiciantur *V630*
103 *am Rande* furiosi *VD38*
104 perdunt *korr. aus* perdant *V630*
105 et *I83*
106 Dispectio *P9629; N442; I83*
107 ipsos *korr. aus* ipsis *SG670*
108 *am Rande* pauperatem *VD38*
109 confusionem *korr. aus* confessionem *V630*
110 ipsis *V630; P9629*
111 *am Rande* probatio *VD38*
112 aurum *korr. aus* arum *N442*
113 exquoquitur *P9629*
114 iustus *korr. aus* iustis *O93*
115 patienter *korr. aus* patenter *VD38*
116 ipsa per se *korr. aus* ipsa *VD38*
117 ait *I83*
118 paciun *O93*
119 prophetam] prophetam dominus *V630; P9629; N442*
120 *am Rande* Timetis *VD38*
121 tremetis *N442; I83;* tremitis *korr. aus* tremetis *SG670*
122 Dixerunt fratres *korr. aus* Dixerunt *SG670*
123 oboedientes *O93; N442; I83*
124 *am Rande* Repellentes *VD38*
125 *am Rande* Erubescent *VD38*
126 parturiret *korr. aus* parturiet *V630*
127 parturietur *I83; VD38; SG670*
128 guens *VD38*
129 quia *korr. aus* qui *SG670*
130 generationem *korr. aus* generationi *P9629*
131 sterelis *P9629*
132 tuus *fehlt SG670*
133 ea *fehlt SG670*
134 lugetis *korr. aus* lugeatis *V630*
135 et *N442; VD38*
136 ubere *O93; P9629; N442;* uberibus *korr aus* uberibu *V630*
137 consolationis *korr. aus* solationis *V630*
138 *am Rande* Abundetis *VD38*
139 *am Rande* copiosa *VD38*
140 modo *N442;* moda *korr. aus* modo *V630*
141 gloria *O93*
142 *am Rande* percipietis Sumetis *VD38*

143 sugetis *korr. aus* surgetis *SG670*
144 Ad ubera] Ab ubere *VD38;*
145 portamini *V630; I83;* potabimini *korr. aus* portabimini *SG670*
146 et *fehlt V630; P9629*
147 blandiuntur *V630; P9629*
148 si *SG670*
149 mater blandiatur] blandiatur mater *I83; VD38; SG670*
150 hierusalem *I83; SG670*
151 cognoscentur *SG670*
152 eius et indignabitur servis suis] eius et indignabiotur inimicis suis *korr. aus* eius *SG670*
153 indignabitur *korr. aus* indignobitur *P9629*
154 inimicis *V630; P9629; SG670*
155 eius *N442; I83; VD38*
156 *am Rande* Turbo dicitur magnus venti flatus sicut tempestates
157 quadrigae *korr. aus* quadriga *V630;* quadrige *I83; SG670*
158 indignationem *I83*
159 in *fehlt V630*
160 flammam *V630; P9629*
161 in *fehlt I83*
162 iudicatur *V630; P9629; N442*
163 gladio *korr. aus* gladi *N442*
164 carnem *fehlt I83*
165 sanctificabantur *korr. aus* sanctificabuntur *O93*
166 ianuam *V630; SG670*
167 *am Rande* comburentur
168 consumentur *korr. aus* consumuntur *V630;* consumuntur *P9629*
169 venio *korr. aus* uno *V630*
170 gloria *SG670*
171 mittam *korr. aus* mitti *V630*
172 fuerunt *V630*
173 in mari] ad mare *I83; SG670*
174 africam *korr. aus* affricam *SG670*
175 lidiam *SG670*
176 sagittas *SG670*
177 insulam *SG670*
178 auderunt *VD38*
179 gloria *SG670*
180 meam *fehlt I83*
181 adducent omnes fratres vestros de cunctis gentibus] offerent eos *SG670*
182 et *fehlt VD38*
183 munus *korr. aus* manus *V630;* munus *VD38; SG670*
184 in vase] invaserunt *I83*
185 levitas *korr. aus* levitis *VD38*
186 noi *VD38*
187 stabit *korr. aus* stabit coram *P9629*
188 *am Rande* Mensis est collectio dierum Mensis ergo significat dollectionem virtutum et bonorum operum Mensis ex mense hoc est virtus ex virtute *VD38*
189 menses *VD38*
190 sabbato] sabbato et *korr. aus* sabbato *V630*
191 facie mea] faciem meam *I83*
192 dominus] dominus Et *SG670*
193 egredientur *korr. aus* egredietur *SG670*
194 cadavera *korr. aus* cadera *V630*
195 vivorum *N442; SG670*
196 prericati *VD38*
197 *am Rande* Conscientię accusatio vel corrosio *VD38*
198 Vermes *P9629*
199 satietatem *korr. aus* sotietatem *V630*
200 visioni *I83*
201 pulvere *SG670*

202 fratres *I83*
203 statu] statu totius *VD38*
204 ecclesiae *fehlt I83*
205 sacerdotum *korr. aus* sacerdotium *V630*
206 *am Rande* Iuxta vires *VD38*
207 elabore *O93;* labore *I83;* elaborare *korr. aus* et laborare *VD38;* laborare *SG670*
208 *am Rande* corrumpi *VD38*
209 domini *O93; V630; I83*
210 Claudii *I83*
211 valeriano *N442*
212 vv. cc.] v. c. *SG670*